

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815210537
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8815210537.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlady Simkovej v spore žalobcu: I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. T. U., S. XXXX, právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Stanislav Kaščák, s.r.o., Ulica 1. mája 1246, Vranov nad Topľou, IČO: 47 245 034, proti žalovanému: I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, právne zastúpenému: JUDr. Ján Slovinský, advokát, Štefánikovo nám. 13, Spišská Nová Ves, o zaplatenie 6.000,- € s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranou nad Topľou, č.k. 10C/101/2015-260 z 24.09.2019 takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamieťa.

II. Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 6.000,-Eur s 5,05% ročným úrokom z omeškania od 03.10.2015 do zaplatenia a II. súvisiacim výrokom po trovách konania rozhodol tak, že ich plnou náhradou zaviazal žalovaného.

2. Pri svojom rozhodnutí v podstate vychádzal zo zistenia, že dňa 08.12.2011 došlo v rodinnom dome žalobcu k uzatvoreniu ústnej zmluvy o pôžičke poskytnutej v prospech žalovaného, ktorú v hotovosti (6.000,-Eur) od žalobcu prevzali teraz už nebohý W. Y. (syn žalobcu a nevlastný otec žalovaného) a N. Y. (dnes H.) - matka žalovaného, ktorá túto sumu vložila do kabelky. Títo dvaja následne uvedenú sumu odovzdali žalovanému, ktorý ju použil buď na výstavbu vlastného rodinného domu, alebo na vykrytie dlhov zo svojho podnikania v stavebníctve. Pôžička bola bezúročná s dobou vrátenia do jedného roka. O trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu. Takto ustálený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa ust. § 628 ods. 1, ods. 2 (darovacia zmluva) a § 50 ods. 1, ods. 2 Obč. zák., výrok o trovách konania podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

3. Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadol žalovaný poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). Podstatnou odvolacou námietkou žalovaného je tvrdenie, že žalobca v spore neunesol dôkazné bremeno v otázke odovzdania peňazí, tu poukazujúc na to, že zmluva o pôžičke je reálny kontrakt s tým, že v spore nebolo ani preukázané, že by bol dal žalovaný súhlas na takýto právny úkon. Žalobca podľa odvolateľa ani hodnoverne nepreukázal, že disponoval takou hotovosťou. Súčasne spochybňoval pravosť potvrdenia, ktoré malo preukazovať, že peniaze od žalobcu prevzal

otec žalovaného, a to práve v prospech žalovaného. V tejto súvislosti namietal aj svoju vecnú pasívnu legitímáciu. Ďalej mal za to, že postupom súdu bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, ak mu súd odoprel záverečný prednes. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť. Súčasne uplatnil náhradu trov konania.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení ku odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a súčasne uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Mal za to, že dostatočným spôsobom preukázal reálne odovzdanie peňazí, a ak by k reálnemu odovzdaniu peňazí nedošlo, žalovaný by nemal dôvod potom spochybňovať svoju vecnú pasívnu legitímáciu. K porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces taktiež nedošlo.

5. Žalovaný následne zotrval na svojej odvolacej argumentácii. Ďalšie podania strán dané neboli.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľ použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu a právnenému zástupcovi žalobcu aj elektronickými prostriedkami minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je vo výroku vecne nesprávne, čím boli splnené podmienky pre jeho zmenu podľa § 388 CSP.

7. Odvolací súd postupujúc podľa § 382 CSP vyzval sporové strany na vyjadrenie sa k nožnej aplikácii ust. § 657, § 658 Obč. zák. a § 60 CSP na prejednávanú vec, kde obe sporové strany s uvedeným súhlasili.

8. Vzhľadom na to, že odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania a dôvodom pre zmenu napadnutého rozsudku je len právne posúdenie otázky vecnej pasívnej legitímácie žalovaného, ktorú posudzoval už súd prvej inštancie a obidve sporové strany sa k tejto otázke vyjadrili, odvolací súd nepovažoval za potrebné a účelné na prejednanie odvolania nariaďovať pojednávanie, keď si to nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

9. Podľa § 60 CSP Stranami sú žalobca a žalovaný.

10. Podľa § 657 Obč. zák. Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

11. Podľa § 658 ods. 1, ods. 2 Obč. zák. Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky. Pri nepeňažnej pôžičke možno dojednať namiesto úrokov plnenie primeraného väčšieho množstva alebo veci lepšej akosti, spravidla toho istého druhu.

12. Podľa § 50 ods. 1, ods. 2 Obč. zák. Účastníci môžu uzavrieť zmluvu aj v prospech tretej osoby. Ak nie je v tomto zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, je táto osoba zo zmluvy oprávnená okamihom, keď s ňou prejaví súhlas. Dlžník má proti nej tie isté námietky ako proti tomu, s kým zmluvu uzavrel. Ak sa táto osoba vzdá svojho práva, zanikne dlh, ak nebolo dohodnuté, že v tomto prípade má sa plniť tomu, s kým dlžník zmluvu uzavrel.

13. Ustálená rozhodovacia prax sa zhodla na tom, že na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-

právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide - rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo 192/2004.

14. Zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou. Pripúšťa sa aj odovzdanie predmetu pôžičky prostredníctvom tretej osoby. Reálna povaha zmluvy o pôžičke má zásadný význam aj pre súdenú vec, kde sa od žalobcu - veriteľa, ktorý žaluje na splnenie dlhu zo zmluvy o pôžičke, vyžaduje nielen preukázanie konsenzu veriteľa a žalovaného - dlžníka o uzavretí zmluvy o pôžičke, ale aj preukázanie prenechania druhovo určených vecí veriteľom dlžníkovi. V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 33 Cdo 472/2007, v zmysle ktorého v spore o vrátenie požičanej peňažnej čiastky má žalobca bremeno tvrdenia, že so žalovaným dlžníkom uzavrel zmluvu o pôžičke, že mu poskytol finančné prostriedky a že žalovaný dlh riadne a včas nezaplatil. Ak sú tieto skutočnosti preukázané, veriteľ uniesol dôkazné bremeno (porovnaj aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25 Cdo 98/2000, ZSR ČR C 946/13). Dôkazné bremeno ohľadne existencie právnej skutočnosti, ktorá mala za následok zánik dlhu, zaťažuje dlžníka. V prípade, ak účastník poprie pravosť, resp. správnosť súkromnej listiny, platí, že účastníka, ktorý tuto listinu predložil ako dôkaz, zaťažuje bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno. Tento účastník teda nesie procesne nepriaznivé následky toho, že sa v konaní nepodarí preukázať pravosť či správnosť súkromnej listiny.

15. Najmä pri pôžičke vecí a peňazí odovzdávaných v hotovosti je písomné potvrdenie dlžníka najčastejším a najjednoduchším dôkazom, ktorý si starostlivé zmluvné strany môžu zadovážiť (rovnaký názor zaujal Najvyšší súd ČR v rozhodnutí pod, sp. zn. 33Cdo 2547/2011, podobne nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. I. ÚS 2061/08).

16. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo 403/2014 sa musí preukázať skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, nie preukázať možnosť veriteľa disponovať príslušnou peňažnou sumou.

17. Hoc ide predovšetkým o rozhodnutia Českých súdov, tie sú plne aplikovateľné aj na súdenú vec vzhľadom na skutočnosť, že reflektujú na v tom čase rovnakú právnu úpravu zmluvy o pôžičke, ako slovenské právo (Občiansky zákonník - zák. č. 40/1964Zb.)

18. Pre zmluvu v prospech tretieho je charakteristické, že na základe právneho úkonu medzi veriteľom a dlžníkom vzniká právny pomer medzi dlžníkom a treťou osobou, ktorá sa stala tiež dlžníkovým veriteľom. Obsah právneho vzťahu medzi dlžníkom a treťou osobou zodpovedá obsahu záväzkového vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom. Vzhľadom na to, že pri tejto zmluve vystupujú tri osoby, je ich mechanizmus vzniku zmluvy a jej záväznosti osobitný. Zmluva v prospech tretieho je uzavretá v momente, keď sa dlžník dohodne s veriteľom. Zo zmluvy v prospech tretieho vzniká trojaký právny pomer, a to právny pomer medzi veriteľom a dlžníkom, medzi veriteľom a treťou osobou a medzi dlžníkom a treťou osobou. Pokiaľ ide o vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, veriteľovi už pred uzavretím zmluvy v prospech tretieho vznikol záväzok na plnenie tretej osobe, ktorej po uzavretí zmluvy v prospech tretieho vznikne samostatné právo na plnenie od dlžníka. Na to, aby tretia osoba nadobudla voči dlžníkovi jednostranný a neodvolateľný nárok zo zmluvy, je potrebné, aby k zmluve v prospech tretieho pristúpila ešte ďalšia právna skutočnosť, a to jednostranný právny úkon tretej osoby adresovaný dlžníkovi, ktorým tretia osoba prejavuje svoj úmysel prijať plnenie zo zmluvy.

19. Nesprávny je tak záver súdu prvej inštancie o tom, že nositeľom hmotnoprávnej povinnosti zo zmluvy o pôžičke z predmetu tohto sporu bol žalovaný, a teda, že tomu v tomto spore svedčí vecná pasívna legitímácia, ak z dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že peňažné prostriedky boli žalobcom odovzdané nevlastnému otcovi žalovaného a jeho matke, a teda nie samotnému

žalovanému, pričom vznik z tohto plynúceho záväzku žalovaného voči žalobcovi, spočívajúceho vo vrátení peňažných prostriedkov, diskvalifikuje nepreukázanie pravosti potvrdenia nevlastného otca žalovaného (predloženého v spore žalobcom a popretého žalovaným), majúceho svedčiť prevzatie týchto peňažných prostriedkov, a to zo strany nevlastného otca žalovaného, práve v prospech žalovaného. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností a právnych argumentov dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v I. vyhovujúcom výroku na plnenie je vecne nesprávny a je ho potrebné postupom podľa § 388 CSP zmeniť a žalobu zamietnuť.

20. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strany (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 251/04, sp. zn. III. ÚS 209/04, sp. zn. II. ÚS 200/09 a podobne). Preto na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

21. O nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov konania proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP). Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 CSP.

22. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).